

Nr 301

Av herr **Nelander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till Uppsala universitet: Avlöningar och till Lunds universitet: Avlöningar.*

I statsverkspropositionen år 1959, Bil. 10: Åttonde huvudtiteln, skriver departementschefen beträffande de båda teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund: »Några förstärkningar för denna fakultets vidkommande (resp. del) räknar jag icke med under förevarande anslag.» (Sid. 131 resp. 160.)

Kanslern för rikets universitet har med vägande motiveringar föreslagit följande ökning av de teologiska fakulteternas personalorganisation m. m.:

vid Uppsala universitet

1. docent,
2. assistent i exegetik och samtidigt minskning av kursanslaget (nu 27 900) med 4 800 kronor,
3. förste amanuens i stället för andre amanuens vid teologiska seminariet,
4. två förste amanuenser,
5. kontorsbiträde i Af 1—Ae 5;

vid Lunds universitet

1. docent,
2. medelsanvisning av 4 800 kronor till extra arbetskraft för skötseln av religionshistoriska institutionens bibliotek.
3. ökning av medelsanvisningen till praktisk-teologiska undervisningen från 78 800 till 123 800 kronor,
4. höjning av anslagsmedlen till särskild kursundervisning från 16 400 till 54 400 kronor.

1955 års universitetsutredning har i sitt betänkande »Forskningens villkor och behov» (SOU 1958: 32) föreslagit att ytterligare en docentbefattning inrättas vid vardera fakulteten från och med den 1 juli 1959. Sveriges förenade studentkårer har i sitt remissyttrande över detta betänkande ifrågasatt om ens den föreslagna ökningen är tillräcklig.

Inrättandet av ytterligare en lärarbefattning i exegetik vid Uppsala universitet upptogs i kanslerns förslag bland förutsättningarna för den nya stadga angående teologiska examina som fastställdes av Kungl. Maj:t den 6 maj 1955. Kanslern har därefter årligen föreslagit en befattning som assistent i exegetik, vilken dock ännu icke inrättats. Inför ecklesiastikministern framhöll representanter för Uppsala studentkår den 30 oktober 1958 bland annat »att behovet av den äskade förste assistentbefattningen

i nya tetamentets exegetik är så stort, att det vore önskvärt att den inrättades redan från den 1 januari 1959».

Förslagen om något ökad personalinsats vid seminariebiblioteken motiveras av dessa biblioteks omfattning och behov av vård.

Tillströmningen till de teologiska fakulteterna har under de senaste åren ökat avsevärt. Sålunda inskrevs under slutet av 40-talet och början av 50-talet sammanlagt cirka 50 studenter årligen vid de teologiska fakulteterna. Under läsåren 1955/56—1957/58 har antalet nyinskrivna teologie studerande däremot varit 229, 143 och 160 samt under läsåret 1958/59 hittills 184. Det ökade studentantalet har medfört att den tillgängliga undervisningsorganisationen blivit otillräcklig. Sålunda meddelas i Uppsala lektionsundervisning i grupper som i allmänhet består av 90 studenter, medan seminarieövningar i allmänhet samlar ett 60-tal. För jämförelse vill vi erinra om att universitetsutredningen i sitt första betänkande för de filosofiska fakulteternas del föreslagit, att lektionsundervisning skall meddelas i grupper om högst 35 studenter samt att ett seminarium skall uppdelas i tre grupper om deltagarantalet överstiger 55. Teologiska fakulteten i Lund har därför begärt en höjning av kursanslaget, vilket kanslern tillstyrkt.

För den praktisk-teologiska övningskursen finnes stadgat maximalt antal studerande för olika undervisningsmoment. Därest den av kanslern föreslagna ökningen av medelsanvisningen till den praktisk-teologiska undervisningen i Lund icke åstadkommes, föreligger risk att, till följd av den förestående ökade tillströmningen, inträdessökande till övningskursen måste avvisas.

Innehavarna av de äskade förste amanuensbefattningarna skulle bland annat biträda professorer och docenter vid det alltmer omfattande undervisningsarbetet och genom studierådgivning och handledning vara till hjälp för de studerande. Liknande befattningar finns redan inrättade i de flesta ämnena inom de filosofiska fakulteterna. I de teologiska fakulteterna med deras nuvarande stora studentantal är bristen på dylika befattningar synnerligen kännbar.

Ytterligare skrivhjälp för den ordinarie undervisningen i fakulteterna är mycket önskvärd. Detta gäller såväl övningsuppgifter som renskrivning och duplicering av seminarieuppgifter. Rent ofrånkomligt är dock behovet av skrivhjälp för det praktisk-teologiska övningsinstitutet, där den ökade tillströmningen av studerande helt kommer att spränga nu tillgängliga resurser och där undervisningen i stor utsträckning bygger direkt på utskrivna övningsuppgifter. Kanslern har också beaktat den föreliggande situationen och starkt understrukt teologiska fakultetens i Uppsala behov av ökad skrivhjälp genom äskandet av ett kontorsbiträde i Af 1—Ae 5.

Det förtjänar att beaktas vilken funktion i samhället den vid de teologiska fakulteterna meddelade utbildningen har. Enligt gjorda utredningar föreligger vid landets skolor behov av ett årligt tillskott av omkring 40

akademiskt utbildade kristendoms lärare (SOU 1958: 21), varjämte för svenska kyrkan erfordras årligen 90 präster (Hyrenius: Prästkårens rekrytering). Därtill kommer den utbildning av teologer som kräves för täckande av det för närvarande rådande betydande underskottet. En ingalunda obetydlig del av de studerande vid våra teologiska fakulteter förbereder sig dessutom för arbete inom bland annat de frikyrkliga samfundet, ungdomsvården och biblioteksväsendet.

Ehuru vi anser, att samtliga de av universitetskanslern framlagda önskemålen beträffande de teologiska fakulteterna är ytterst behjärtansvärda och borde tillgodoses för att göra det möjligt för fakulteterna att fylla sin uppgift i universitetsundervisningen, vill vi dock i föreliggande situation inskränka oss till de mest ofrånkomliga punkterna. Dessa synes vara beträffande den teologiska fakulteten i Uppsala assistentbefattningen i exegetik och ett kontorsbiträde, beträffande teologiska fakulteten i Lund ökningen av medelsanvisningen till den praktisk-teologiska undervisningen. Medan kanslerns äskanden för de teologiska fakulteterna svarar mot en kostnad av sammanlagt 176 752 kronor, skulle kostnaderna för de här ifrågasatta förstärkningarna bli väsentligt lägre. För befattningen som assistent i exegetik erfordras 15 180 kronor, varifrån avgår 4 800 kronor (vilket belopp skulle dragas ifrån fakultetens nuvarande kursanslag), alltså 10 380 kronor, för ett kontorsbiträde i Af 1—Ae 5 8 400 kronor (Ae 3) samt för ökad medelsanvisning till den praktisk-teologiska undervisningen 45 000 kronor, eller tillhoppa 63 780 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen utöver äskandena i statsverkspropositionen måtte besluta ställa medel till förfogande för

1. beträffande teologiska fakulteten vid universitetet i Uppsala:

a) en befattning som assistent i exegetik under samtidig minskning av kursanslaget med 4 800 kronor,

b) en befattning som kontorsbiträde i Af 1—Ae 5;

2. beträffande teologiska fakulteten vid universitetet i Lund:

ökning av medelsanvisningen till den praktisk-teologiska undervisningen med 45 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1959

Eric Nelander

Åke Zetterberg

Ernst V. Staxäng

Yngve Hamrin

Edvin Gustafsson
i Bogla

Carl Eric Hedin

David Svenungsson

Evert Svensson

Gunnar Larsson
i Luttra

Erik Larsson
i Norderön